

Een kijkje in de keuken van tuinarchitect Jacques van Leuken

JACQUES VAN LEUKEN IS INMIDDELS EEN BEKEND TUINARCHITECT. BEKEND OM HET ONTWERPEN VAN VOLWASSEN TUINEN. IN EXCELLENT LEVEN & WONEN VERSCHIJNEN REGELMATIG FOTO'S VAN ZIJN TUINEN. FOTO'S DIE DIRECT NA AANLEG GEMAAKT ZIJN. HET LIJKT ECHTER OF DE TUINEN ER AL JAREN LIGGEN. DAT ER VEEL WERK ACHTER DE AANLEG ZIT, IS NIET MEER TE ZIEN. WE MOCHTEN EEN KIJKJE NEMEN IN TWEE TUINEN DIE NU AANGELEGD WORDEN.

“Vaak vindt de opdrachtgever het leuk om mee te gaan naar de kwekerij als de bomen voor zijn tuin worden uitgezocht”

“Het lijkt allemaal zo logisch als een tuin eenmaal af is”

Logisch

“Ik vind het leuk om nu eens het verhaal achter de tuinen die ik altijd laat zien, te vertellen.” Aan het woord is Jacques van Leuken, gerenommeerd tuinarchitect waarvan al menig tuinfoto in dit magazine is verschenen. “Het lijkt allemaal zo logisch als een tuin eenmaal af is. Er is dan niets meer te zien van de hoeveelheid werk die eraan vooraf is gegaan. Veel mensen die bij mij aankloppen willen een nieuwe tuin, hebben wat plaatjes uit tuinbladen, maar hebben geen idee wat er allemaal mogelijk is.” En bij Jacques van Leuken is er heel veel mogelijk! Hij heeft zich inmiddels bewezen als een zeer getalenteerd en ambitieus tuinarchitect. Zijn tuinen spreken boekdelen.

Voorplein geeft huis grandeur

Jacques van Leuken illustreert zijn verhaal aan de hand van een tweetal tuinontwerpen waarvan de realisatie nu volop aan de gang is. De eerste tuin is een villatuin gelegen aan een relatief kleine straat. Een dergelijke villa zou je eerder zoeken aan een statige laan. Door het huis wat verder van de weg te plaatsen, is er ruimte gecreëerd om de voornaamheid op het perceel zelf te maken. Door een carré van blokbomen is een voorplein ontstaan dat het geheel grandeur geeft. Omdat de achtertuin lager ligt dan de voortuin, is er gekozen om met terrasvormige borders te werken. Deze zijn in een cirkelvorm gelegd met als achtergrond grote groenblijvende heesters. Door de cirkels worden de grenzen van het perceel minder benadrukt en wordt als het ware oneindigheid verkregen.

Zoals in alle tuinen van Jacques is ook in deze tuin gewerkt met grote bomen en struiken die als ‘bouwelementen’ ervoor zorgen dat de tuin direct klaar is. De borders worden beplant met kleurrijke vaste planten “als een soort pallet van een schilder”, licht Jacques van Leuken zijn ontwerp toe. Op bezoek in de tuin treffen we Alois Rieken, de uitvoerder van hoveniersbedrijf René Verhallen uit Nuenen.

Aanleg begint met gedegen grondwerk

In oktober is Rieken van Verhallen hier begonnen. Na het bestuderen van het uitgebreide bestek en de gedetailleerde uitvoeringstekeningen, is hij begonnen met het grondwerk. “Er lag hier een berg grond zo hoog als het huis. Er waren bijna honderd vrachtwagens nodig om het af te voeren”, vertelt de uitvoerder.

Van het werk in de eerste twee maanden is weinig te zien. Dat zit allemaal in de grond: zorgen dat de structuur goed is, niveauverschillen wegwerken of juist creëren, bemesting, drainage, infiltratiebakken voor het regenwater ingraven en een hoop leidingwerk. “Er zit wel een kilometer aan leidingen voor de beregening in de grond en zeker zoveel aan elektriciteitskabels. En dan hebben we 25 infiltratieboxen van elk zo’n 12 m³ op drie meter diepte ingegraven. Met zoiets zijn we een paar dagen bezig en er is niets meer van te zien.” “Maar het zijn de ‘kleine’ dingen die het ‘em doen”, eindigt Alois Rieken zijn verhaal over het grondwerk. Voor zover je in zo’n tuin van ‘klein’ kunt spreken, natuurlijk. De stelling is duidelijk: goed grondwerk en goede ondergrondse voorzieningen zijn zeer belangrijk.

Het ‘recept van de kok’

“En hoe gaat u om met ‘de ingrediënten van de kok’?” vragen we aan Rieken. “Wat komt u tegen bij het ‘klaarmaken van het gerecht’? Jacques van Leuken heeft ‘het recept’ voor de tuin geschreven. Hoe nauwkeurig volgt u dit?” “Heel nauwkeurig”, vertelt Rieken. “Het bestek en de tekeningen zijn mijn houvast. Dat geeft aan hoe Jacques van Leuken en de opdrachtgever het willen hebben.” Het is een hele verantwoordelijkheid om zo’n tuin aan te leggen. Het is dus een compliment als je dat als hovenier mag doen. De uitvoerder van Verhallen vervolgt zijn verhaal over de aanleg: “Zodra het grondwerk gedaan is, zie je zo’n tuin elke week ‘groeien’.” En na circa een half jaar is een kaal stuk grond omgetoverd tot een prachtige tuin.

“Als het grondwerk eenmaal klaar is, zie je de tuin elke week groeien”

Veel ervaring

De bedrijven die de tuinen van Jacques van Leuken aanleggen, hebben heel veel ervaring, beheersen alle facetten van het vak, houden het overzicht en hebben goed materieel (machines e.d.). Ze doen veel zelf, besteden niet alles uit aan onderaannemers. "Hoveniersbedrijf René Verhallen en de hovenier op het project dat hierna beschreven wordt, Dolmans Private Gardens, zijn hier twee voorbeelden van. Maar zo werk ik met een heel aantal bedrijven. Bij elk project zoek ik naar een aantal hoveniersbedrijven die bij mijn opdrachtgever passen om offerte op te vragen", legt Van Leuken uit. "Vervolgens mag degene met de beste aanbieding de tuin maken. "

Bostuin met mediterrane knipooog

Het tweede project is een tuin bij een villa in een bos. "Het woonhuis is gebouwd in een bosrijke omgeving in Brabant met veel vliegdennen en vennen. Door het ontstaan van zandduinen na de laatste ijstijd zijn er flinke hoogteverschillen. Het huis dat op het hoogste punt is gesitueerd, ligt vijf meter hoger dan het laagste punt. De achterzijde ligt op het zuiden en van daar is uitzicht op vennen. We versterken hier het hoogteverschil door bij de woning extra grond aan te brengen. We hebben dit gedeelte uitgewerkt met een mediterrane knipooog. Het ontwerp is een beetje geïnspireerd op de eerste tuinen tijdens de renaissance in Italië."

Mensen van Dolmans Private Gardens uit Bunde zijn volop aan het werk. Er zijn net weer vier volwassen parasoldennen geleverd, die langs de weg klaarliggen om geplant te worden en bij het terras wordt de stabilisatie voor de natuurstenen paden aangebracht. "400 m³ Grond is er aangevoerd om dit gedeelte op gelijke hoogte met het huis te brengen. Dat zijn zo'n zeventien vrachtauto's", vertelt Jo van de Port van Dolmans. "Dit vind ik het mooiste stukje van de tuin, er gebeurt zoveel." Het is overigens niet het enige stukje tuin waar veel gebeurt, overall is volop bedrijvigheid. Zowel voor de aanleg van de tuin als voor de afwerking van het huis. Dat is dan ook iets wat voor de uitvoerder veel aandacht vraagt: planning en afstemming zodat iedereen elkaar niet in de weg loopt. "Voordat we starten en ook tijdens de aanleg is er continue aandacht en overleg om te zorgen dat de volgorde van de werkzaamheden goed is", aldus Van de Port. Door de hoogteverschillen en de bouwkundige elementen in de tuin is het een tamelijk complex project. Alles wat gedaan moet worden, staat gelukkig goed beschreven in het bestek en is aangegeven op tekeningen. "Zodra we denken dat het anders moet, trekken we aan de bel. Door onze ervaring weten we heel goed wanneer dat nodig is", licht Jo van de Port toe. Er zijn altijd zaken die in het werk bepaald moeten worden. Jacques van Leuken loopt met de coördinator op het werk naar de grote parasoldennen die langs de weg liggen. Jacques heeft bewust gekozen voor een partij die zeer divers is. "In een natuurlijk bos zijn de bomen tenslotte ook allemaal verschillend." De bomen komen onderaan de helling aan de rand van de tuin met de burens te staan. Met een onderbeplanting van rhododendrons wordt zo het zicht naar de burens dichtgemaakt. Richting het bosven blijft het zicht juist vrij en wordt het talud aangeplant met wilde heide en dwergdennen.

Het eindresultaat

En Jacques, wanneer is deze tuin klaar? "Het aanleggen van deze tuin neemt ongeveer een half jaar in beslag. Bij andere projecten is dat soms langer, soms korter. Het is sterk afhankelijk van de complexiteit, de voortgang van de bouw en of een opdrachtgever of de bouwkundig architect tussentijds nog zaken wijzigd. En als de tuin klaar is en de vaste planten beginnen te groeien, dan weet je niet wat je ziet als je na een half jaar weer in deze tuin komt", besluit Van Leuken. Daar kijken we dus alvast naar uit.

Een impressie van het tuinontwerp zegt alles

Jacques van Leuken denkt in plaatjes, in 'visioenen'. "De kunst is om het beeld dat ik in m'n hoofd heb, over te brengen aan mijn opdrachtgever. Door mijn verhaal bij het ontwerp, door sfeerfoto's en vooral ook door 3D impressies die we van het ontwerp maken, krijg de opdrachtgever een goed beeld van hoe de tuin eruit komt te zien."

Oprit tijdens de bouw

Impressie van de oprit na aanleg

Jacques van Leuken

Kloosterstraat 1
5670 AD Nuenen
Tel: 040-2846064
www.jacquesvanleuken.nl